

GIDS VOOR DAKLOZEN

DAT GAAT HIER OVER
ONZE RECHTEN! IK
WIST NIET DAT WIJ
DIE NOG HADDEN!

IK OOK
NIET!

POD | Maatschappelijke Integratie
S P P | Intégration Sociale

versie september 2012

Gemeenschappelijk Daklozenfront
Vlaanderen - Brussel - Wallonië

.be

[INFORMATIE VOOR MENSEN DIE GEEN HUIS MEER HEBBEN, SLECHTS EEN VOORLOPIG ONDERKOMEN HEBBEN OF VREZEN HUN HUIS KWIJT TE RAKEN]

Mevrouw, Mijnheer,

Deze handige, beknopte infogids is opgesteld voor mensen die dakloos zijn of die vrezen dakloos te worden. Als u zich in deze situatie bevindt, dan moet u meer dan ooit weten welke rechten u kan laten gelden om een betere toekomst mogelijk te maken.

Deze gids is een vernieuwde versie en bevat de meest recente informatie over zaken waarop u recht heeft en bij welke dienst u daarvoor terecht kan.

De overheidsdienst POD Maatschappelijke Integratie heeft deze gids gemaakt in samenwerking met het Gemeenschappelijk Daklozenfront. De vrijwilligers van het daklozenfront kennen de moeilijkheden die daklozen ondervinden zeer goed. Uit ervaring en uit gesprekken met daklozen weten zij welke informatie van kapitaal belang is voor iemand die er bovenop wil komen en die haar of zijn waardigheid wil terugvinden;

In het kader van het Europese plan tegen armoede wil België tegen 2020 het aantal armen in ons land laten dalen met 380.000. Ons land focust daarbij op daklozen en de strijd tegen discriminatie op het vlak van huisvesting. De meest kwetsbare groepen zoals alleenstaande moeders en minderjarigen moeten daarbij onze bijzondere aandacht krijgen.

Deze gids is het resultaat van samenwerking tussen de overheidsdienst Maatschappelijke Integratie en het Gemeenschappelijk Daklozenfront. De komende jaren moeten alle diensten en verenigingen die iets kunnen bijdragen aan een oplossing, samen de schouders zetten onder het 2020-project. Alleen door samen te werken zullen we oplossingen vinden die mensen echt kunnen helpen bij het bouwen aan een nieuwe toekomst.

Maggie De Block

Staatssecretaris voor Maatschappelijke Integratie en Armoedebestrijding

[Deze Daklozengids bevat maatregelen die van kracht zijn vanaf 1 september 2012.]

Deze gids kan gratis verkregen worden in elk OCMW, de politiebureaus en verscheidene sociale organisaties of instellingen. Hij kan eveneens besteld worden bij de POD Maatschappelijke Integratie (stuur een mail naar de front desk via vraag@mi-is.be of bel het nummer 02/508 85 85).

! OPMERKING

De wetgeving beschouwt als dakloze “elke persoon die niet over een eigen woongelegenheid beschikt, die niet de middelen heeft om daar op eigen krachten voor te zorgen en daardoor geen verblijfplaats heeft (bijvoorbeeld tijdelijk bij kennissen verblijft), of die tijdelijk in een tehuis verblijft in afwachting dat hem een eigen woongelegenheid ter beschikking wordt gesteld”.

Dakloos zijn geeft niet automatisch recht op het leefloon: alle voorwaarden die in deze gids zijn opgenomen, moeten worden nageleefd (o.a. niet voldoende inkomsten hebben en legaal in België verblijven). Maar het OCMW is in elk geval een plaats waar je hulp en raad vindt.

INHOUDSTAFEL

1. DRINGENDE MEDISCHE HULP	p. 8
2. ZIEKENFONDS	p. 9
3. MATERIËLE EN/OF FINANCIËLE HULP	p. 11
[WIE KAN DEZE HULP GENIETEN]	
[MAATSCHAPPELIJKE DIENSTVERLENING OF LEEFLOON?]	
[INSTALLATIEPREMIE]	
[WELK OCMW EN HOE?]	
4. WAT ALS HET OCMW STEUN WEIGERT?	p. 27
5. REFERENTIEADRES	p. 30
[BIJ EEN PRIVÉPERSOON]	
[BIJ HET BEVOEGDE OCMW]	
6. DAKLOZENORGANISATIES	p. 38

[VOLGENS DE WET HEEFT IEDEREEN RECHT OP DEGELIJKE VOEDING, VERZORGING EN ONDERDAK]

BEVIND JE JE IN ÉÉN VAN DE VOLGENDE SITUATIES?

- Je hebt geen eigen woning
- Je woont tijdelijk bij vrienden
- Je verliet een instelling of gevangenis en weet niet waarheen
- Je logeert in een opvangtehuis of gemeenschaps-huis
- Je kraakt leegstaande huizen om er te slapen
- Je overnacht in het station
- Je leeft en slaapt op straat
- Je beschikt niet over voldoende bestaansmiddelen om zelf een oplossing uit te werken
- Je partner laat je niet meer binnen in je huis
- Je werd uit je woning verdreven

DE RECHTEN VAN EEN DAKLOZE

Geen dak boven je hoofd. Vroeg of laat kan dat iedereen overkomen. Het Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn (OCMW) is verplicht om personen in jouw situatie te helpen.

[DIT IS GEEN AALMOES MAAR EEN BASISRECHT! DAAROM IS ER IN ELKE BELGISCHE GEMEENTE EEN OCMW]

Je kan er aankloppen voor:

- Dringende medische hulp (doktersbezoek, onderzoek, verzorging, geneesmiddelen, ...)
- Maatschappelijke dienstverlening, al dan niet financieel
- Steun, raad, aanmoediging
- Een referentieadres, zelfs wanneer je nog niet geschrapt bent bij de vroegere gemeente. Het OCMW zal het nodige doen om je te schrappen van het register van de vroegere gemeente en zal je vervolgens inschrijven in de huidige gemeente. Dit adres is eveneens geldig wanneer je werkzoekende bent.

! **OPMERKING**

Het leefloon als alleenstaande, zelfs wanneer je op straat leeft, op voorwaarde dat je een onderhandeld contract maatschappelijke integratie hebt ondertekend

Bij elke aanvraag heb je het recht om begeleid te worden en een ontvangstbewijs te krijgen. En indien deze hulp geweigerd wordt, moet de beslissing schriftelijk worden meegedeeld, met de gedetailleerde motivering.

REGEL 1

RECHT OP DRINGENDE MEDISCHE HULP

Als je medische zorgen nodig hebt en als je een tussenkomst van het OCMW wenst, moet je eerst en vooral contact opnemen met het OCMW. Het OCMW zal dan een sociaal onderzoek doen en beslissen welke hulp het beste bij jouw noden aansluit.

Als in uitzonderlijke omstandigheden de medische zorgen niet kunnen worden uitgesteld omdat het dringend is, kan je direct naar het ziekenhuis of een dokter gaan om je te laten verzorgen. Je moet daarna altijd contact opnemen met het OCMW zodat er een sociaal onderzoek kan worden gedaan om een dossier samen te stellen.

In België heb je in bepaalde omstandigheden en voor zover je aan alle andere voorwaarden voldoet om maatschappelijke dienstverlening te krijgen, recht op dringende medische hulp.

Dit recht geldt zelfs als:

- je geen officiële woonplaats hebt,
- je niet in orde bent met het ziekenfonds of met de administratie,
- je kandidaat-vluchteling bent die een definitief bevel heeft gekregen om het grondgebied te verlaten.
- je op straat leeft

Het recht op dringende medische hulp opent zich niet voor Unieburgers en derdelanders die zich in het kader van een toeristisch verblijf op het Belgisch grondgebied bevinden.

REGEL 2

HET IS BELANGRIJK DAT JE IN ORDE BENT MET EEN ZIEKENFONDS

[HOE KAN JE JE IN ORDE STELLEN?]

Om terugbetaling te krijgen van medische kosten, moet je aangesloten zijn bij een ziekenfonds of bij de HZIV (Hulpkas voor Ziekte- en Invaliditeitsverzekering: 02/229 35 00, www.caami-hziv.fgov.be). Heb je nooit bijdragen betaald of ben je niet meer in orde, dan moet je eerst je situatie in orde brengen. Je kan je hierbij laten helpen door het OCMW. Leef je van een bedrag dat gelijk is aan of lager ligt dan het leefloon, dan hoef je geen achterstallige bijdragen meer te betalen en krijg je onmiddellijk het recht op de terugbetaling van je medische kosten.

! **Opgelet:**

om aan te sluiten bij een ziekenfonds heb je een adres nodig. Een referentieadres volstaat (zie verder).

[HOE KAN JE JE RECHT OP EEN VERHOOGDE TERUGBETALING LATEN GELDEN?]

Indien je reeds enige tijd recht hebt op het leefloon of op gelijkaardige financiële steun, dan heb je recht op een verhoogde tegemoetkoming in de gezondheidskosten. Hiervoor moet je een formulier aan het ziekenfonds vragen. Je moet dit formulier invullen en daar het attest bijvoegen dat bewijst dat je aan de voorwaarden voor verhoogde tegemoetkoming voldoet. Je kan zo'n attest krijgen bij het OCMW.

Aarzel niet om bijkomende inlichtingen te vragen aan het OCMW en om hulp te vragen voor het invullen van de documenten.

- 1 Tijdens de 12 laatste maanden, moet je het leefloon drie maanden na elkaar ontvangen hebben of in totaal gedurende 6 maanden met onderbrekingen.

REGEL 3

JE HEBT RECHT OP MATERIËLE EN/OF

[WAT KAN HET OCMW ALLEMAAL VOOR JOU DOEN?]

Het OCMW kan je op verschillende manieren helpen. Wanneer je aan alle voorwaarden voldoet, dan heb je recht op het leefloon. Maar ook als je geen leefloon krijgt, dan zal het OCMW altijd nagaan of en hoe het je toch verder kan helpen. Dit heet dan maatschappelijke dienstverlening. Het OCMW zal dan een sociaal onderzoek doen. Elk OCMW kan zelf beslissen welke vorm van hulp zij het meest geschikt vindt, binnen de mogelijkheden die het heeft.

Voorbeelden:

- Je hebt geen recht op een leefloon omdat je niet aan de voorwaarden voldoet. Het OCMW kan je andere financiële hulp geven.
- Je hebt te weinig geld om eten te kopen, maar toch heb je geen recht op het leefloon. Misschien beslist het OCMW je voedselbonnen te geven.
- Je bent uit je huurwoning gezet en je vindt niet meteen een andere woning. Het OCMW kan proberen je tijdelijk een onderkomen te verschaffen.

Als je in België bent als toerist op basis van een toepassing van het Europees recht, mag het OCMW je niet verder helpen.

[HEB JE RECHT OP HET LEEFLOON?]

Ja, als je aan alle hieronder opgesomde voorwaarden voldoet:

❶ **Verblijfsvoorwaarde**

Je verblijft gewoonlijk en werkelijk in België. Het OCMW kan niet eisen dat je een huurcontract of een adres hebt.

❷ **Leeftijdsvoorwaarde**

Je bent ofwel:

- minstens 18 jaar oud,
- jonger dan 18 jaar, maar:
 - je bent ontvoegd door het huwelijk,
 - je bent zwanger,
 - je hebt kinderen ten laste.

❸ **Nationaliteitsvoorwaarde**

Je bent ofwel:

- Belg,
- staatloos,
- een erkend vluchteling,
- als vreemdeling ingeschreven in het bevolkingsregister.

④ Inkomensvoorwaarde

Je hebt geen inkomen of een inkomen dat lager is dan het leefloon. In het laatste geval past het OCMW enkel het verschil bij.

! Voorbeeld:

Het inkomen dat een alleenstaande verdient met uitzendarbeid is in sommige maanden lager dan het bedrag van het leefloon. Het OCMW past die maanden het verschil bij.

Je behoudt het recht op het leefloon, ook wanneer je door vrienden wordt geholpen of wanneer je in een opvangtehuis bent opgenomen. Deze instelling kan dan wel een tegemoetkoming in de verblijfskosten vragen.

⑤ Je bent bereid te werken

Deze voorwaarde geldt tenzij je gezondheid en je specifieke situatie het je niet zouden toelaten te werken.

⑥ **Je moet je rechten laten gelden op uitkeringen** die je kan genieten op basis van de Belgische of buitenlandse sociale wetgeving.

7 Bijkomende voorwaarden voor diegenen die jonger zijn dan 25 jaar

Je ondertekent het contract om mee te werken aan een voor jouw persoonlijk ontwikkeld project voor maatschappelijke integratie.

- Dit contract is een project op maat, dat in samenspraak en overleg met je wordt uitgewerkt om je recht op maatschappelijke integratie door tewerkstelling te realiseren.
- Als het door je gezondheid of je situatie onmogelijk is om zo een contract uit te werken, kan je er van vrijgesteld worden.
- Zo een contract kan ook worden gesloten met een persoon vanaf 25 jaar, ofwel op verzoek van het OCMW, ofwel op verzoek van de persoon zelf.
- Voordat je het contract tekent, kan je een bedenktijd van 5 dagen vragen.

[GEVANGENEN EN EX-GEVANGENEN]

- De betaling van het leefloon wordt stopgezet als je in een gevangenis zit.
- De volgende situaties worden gelijkgesteld aan een verblijf in een gevangenis:
 - uitgangspersmissie of penitentiair verlof
 - halve vrijheid, beperkte hechtenis of weekendarrest
 - elektronisch toezicht (enkelband).
- Na het verblijf in de gevangenis kan je je, indien nodig, opnieuw richten tot het OCMW van de gemeente waar je voor je hoofdverblijfplaats was ingeschreven op het ogenblik dat je in de gevangenis bent beland **OF** indien je voor je hoofdverblijfplaats niet was ingeschreven in een gemeente vóór je opsluiting, kan je je richten tot het OCMW van de gemeente waar je je bevindt.
- Na het verblijf in de gevangenis wordt het leefloon opnieuw uitbetaald als je aan de wettelijke voorwaarden voldoet. Dit is ook het geval bij een voorlopige of voorwaardelijke invrijheidsstelling.
- Je kan het leefloon aanvragen voor de periode dat je

in voorlopige hechtenis verbleef, maar enkel als

- Je door de rechter vrijgesproken werd en er geen beroep meer mogelijk is
- Je geen recht hebt op een schadevergoeding van de Minister van Justitie

[VERSCHIL TUSSEN LEEFLOON... ... EN MAATSCHAPPELIJKE DIENSTVERLENING]

LEEFLOON	MAATSCHAPPELIJKE DIENSTVERLENING
Altijd een geldbedrag	<p>Het kan gaan om:</p> <ul style="list-style-type: none">• financiële steun (voorschotten op werkloosheidsuitkeringen, kinderbijslag, pensioenen, enz.)• hulp in natura (voedsel, woning, verwarming, enz.)• een aanvraag om een referentieadres (zie pag. 21)• andere hulp (huurwaarborg, medische hulp, budgettaire of psychologische begeleiding, enz.). <p>Zelfs een gerechtigde op het leefloon kan maatschappelijke dienstverlening vragen.</p>

LEEFLOON	MAATSCHAPPELIJKE DIENSTVERLENING
<p>De wet bepaalt hoeveel geld je iedere maand kan krijgen:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Je leeft samen, het maximumbedrag is 523,74 € we spreken over samenwonen indien je onder hetzelfde dak woont met één of meerdere andere personen waarmee je jouw huishouden gemeenschappelijk regelt. 2. Je leeft alleen, zelfs op straat. Het maximumbedrag is 785,61 € 3. Je hebt een gezin ten laste met minstens één minderjarig ongehuwd kind. Het maximumbedrag is 1.047,48 € per maand <p>Deze bedragen worden geïndexeerd en kunnen dus veranderen. Het gaat hier om de bedragen op 1 februari 2012.</p>	<p>Het OCMW beslist zelf over het soort dienstverlening (voedsel, woning, enz.). De hulp is beperkt tot wat echt nodig is.</p> <p>Voorbeelden: je ontvangt maandelijks een bepaald bedrag dat al iets hoger is dan het leefloon, maar je hebt hoge medische kosten die je niet kan betalen. Het OCMW kan eventueel bijpassen.</p> <p>Indien het leefloon of het pensioen dat je ontvangt niet volstaat om menswaardig te leven, dan kan je eventueel aanvullende steun krijgen.</p>
<p>Je bent:</p> <ul style="list-style-type: none"> • minstens 18 jaar oud, • jonger dan 18 jaar en: <ul style="list-style-type: none"> – je bent ontvoegd door het huwelijk, – je bent zwanger, – je hebt kinderen ten laste. 	<p>Je leeftijd speelt geen enkele rol.</p>

LEEFLOON

Het OCMW doet een sociaal onderzoek. Het gaat gewoon na of je het geld nodig hebt. Je moet alle nodige inlichtingen geven.

Het leefloon wordt in principe voor onbeperkte duur toegekend. Het OCMW gaat ten minste een maal per jaar na of je situatie niet veranderd is (bijkomend inkomen, gaan samenwonen, ...). Indien je situatie verandert, moet je het OCMW daarvan onmiddellijk in kennis stellen.

Het OCMW kan soms het leefloon terug vorderen, bijvoorbeeld wanneer je valse verklaringen hebt afgelegd om het leefloon te ontvangen of als achteraf blijkt dat je toch recht had op andere inkomsten.

MAATSCHAPPELIJKE DIENSTVERLENING

Het OCMW kan een sociaal onderzoek doen. Het gaat gewoon na of je de hulp nodig heeft. Je moet alle nodige inlichtingen geven.

De maatschappelijke dienstverlening kan voor een bepaalde duur (specifieke, financiële of andere hulp) of voor onbepaalde duur (bijv. financiële steun die overeenstemt met het leefloon) worden toegekend. Het OCMW kan op elk moment nagaan of je toestand niet veranderd is en of je de hulp nog nodig hebt.

De maatschappelijke dienstverlening kan soms worden teruggevorderd. Het OCMW kan je daarover meer inlichtingen geven.

[RECHT OP EEN INSTALLATIEPREMIE BIJ HERHUISVESTING]

Je hebt recht op een installatiepremie van 987,09 indien je aan de drie volgende voorwaarden voldoet:

1ste voorwaarde:

Je ontvangt een (aanvullend) leefloon of een ander vervangingsinkomen van de sociale zekerheid zoals een werkloosheidsvergoeding of een invaliditeitsuitkering. Als je werkt, moet je inkomen lager zijn dan het leefloon vermeerderd met 10 %.

2de voorwaarde:

je hebt een woning gevonden (je bent dus niet langer dakloos).

- dakloos zijn = je woont op straat, in een kraakpand, in een opvangtehuis, bij iemand die je voorlopig opvangt, in de gevangenis, in een gemeenschap voor daklozen;
- een woning vinden = een kamer of een appartement huren of mogen gebruiken als hoofdverblijfplaats, waarin je alleen woont of samen met personen die je vrij heeft gekozen.

3de voorwaarde:

je hebt nog nooit een installatiepremie ontvangen.

Als je campingbewoner bent hebben enkel de leeflo-
ners recht op een installatiepremie.

campingbewoner zijn = je woont permanent op een
kampeerterrein of in een residentieel park dat normaal
gezien enkel voor toerisme mag gebruikt worden. Het
kan gaan om een privéterrein of een gemeentelijk ter-
rein, om een terrein dat je huurt of dat je bezit, om een
caravan of een chalet waarin je gratis woont of die/dat
je bezit;

! **OPMERKING**

*Zelfs wanneer je een voorschot op de huurwaarborg
hebt gekregen, kan je aan het OCMW een
installatiepremie vragen. Het zijn twee totaal
verschillende zaken.*

*Het OCMW kan je niet verplichten om de
installatiepremie te gebruiken als huurwaarborg*

*De installatiepremie moet je aanvragen bij het
OCMW van de gemeente waar de woning gelegen
is. Je kan de premie enkel krijgen als je werkelijk in de
woning woont.*

[TOT WELK OCMW MOET JE JE RICHTEN?]

Er is een OCMW in elke Belgische gemeente. Je moet je aanvraag indienen bij het OCMW van de gemeente waar je in de praktijk verblijft, zelfs al heb je er geen persoonlijke woning. Meestal zal men je daar kunnen helpen.

- Indien je nog niet werd geschrapt uit het bevolkingsregister in de laatste gemeente waar je verbleef, kan je het OCMW van je nieuwe gemeente vragen dit voor je te doen. In afwachting moet het OCMW van de gemeente waar je de aanvraag hebt ingediend je helpen.
- Indien dit OCMW zich onbevoegd verklaart, moet het je aanvraag binnen de 5 dagen doorzenden naar het OCMW dat wel bevoegd is. Men moet dit schriftelijk aan je meedelen en de reden geven waarom men denkt niet bevoegd te zijn. Zolang je aanvraag niet is doorgestuurd en men je de reden hiervoor niet heeft meegedeeld blijft het eerste OCMW verplicht om je aanvraag te behandelen.
- Als het tweede OCMW zich ook onbevoegd verklaart, moet het dit onmiddellijk aan de federale administratie melden. Zij beslist dan binnen de 5 dagen welk OCMW bevoegd is en je dus verder moet helpen.

[HOE MOET JE JE AANVRAAG DOEN BIJ HET OCMW?]

- Je gaat best zelf naar het OCMW. Als je dat wilt, dan mag je je laten vergezellen door de persoon van je keuze.
- Je legt je situatie uit aan de maatschappelijk werker van het OCMW. Die moet je inlichtingen geven over al je rechten en plichten.

! Voorbeeld

Je vraagt om voedsel, maar je hebt in feite recht op het leefloon omdat je aan alle voorwaarden voldoet. Het leefloon moet je dan worden toegekend, ook al heb je daar niet duidelijk naar gevraagd.

- Indien je dringende materiële hulp nodig hebt, dan kan alleen de voorzitter van het OCMW je onmiddellijk helpen. In dat geval zal de maatschappelijk werker contact opnemen met de voorzitter of je vertellen waar, hoe en wanneer je hem kan bereiken. Normaal moet je een afspraak maken, maar om tijd te winnen kan je ook vragen om een afgevaardigde van de voorzitter te ontmoeten.

! OPMERKING

Het is belangrijk dat je het OCMW niet verlaat zonder “ontvangstbewijs” van je aanvraag.

Met dit document kan je later bewijzen op welke datum je je aanvraag hebt gedaan. Bewaar dit document goed, zelfs als je de boodschap krijgt dat je geen recht hebt op hulp. Het is immers niet aan de maatschappelijk werker om hierover te oordelen. Hij of zij moet je vraag ALTIJD aan de Raad voorleggen.

- Indien je je ontvangstbewijs niet ontvangt, stuur je een aangetekende brief gericht aan het OCMW, die je ondertekent:
“bij deze bevestig ik dat ik aanwezig was tijdens het spreekuur op .. / .. / .. om er (het leefloon, een ander soort hulp) aan te vragen.”
Je kan de brief ook afgeven op het OCMW en met vermelding van de datum laten aftekenen voor ontvangst.
- Waarom is een ontvangstbewijs met datum zo belangrijk?
Omdat de hulp je zal worden toegekend vanaf de datum van de aanvraag. Ook wanneer de hulp je eerst wordt geweigerd en je deze hulp later toch krijgt nadat je in beroep bent gegaan (zie pag. 23 tot 25).

Je hebt ook het recht om gehoord te worden door de Raad voor maatschappelijk welzijn. Hiervoor moet je de aanvraag bij voorkeur schriftelijk indienen en wachten op de uitnodiging van het OCMW dat je de datum, het uur en de plaats van de ontmoeting zal meedelen.

[WAT GEBEURT ER NA JE AANVRAAG BIJ HET OCMW?]

- Een maatschappelijk werker van het OCMW zal een sociaal onderzoek instellen om na te gaan of je recht hebt op het leefloon of op andere hulp.
- De maatschappelijk werker stelt een dossier op. Op basis van dit dossier zal de Raad voor Maatschappelijk Welzijn een beslissing nemen.
- Zowel voor het leefloon als voor de maatschappelijke dienstverlening kan je vragen om het dossier te mogen inkijken.
- Voor een aanvraag voor het leefloon heb je het recht om gehoord te worden door de Raad voor Maatschappelijk Welzijn vooraleer de beslissing over jouw aanvraag wordt genomen. Je kan je laten bijstaan of vertegenwoordigen als je dit schriftelijk gevraagd hebt. Dit recht is niet voorzien voor een aanvraag om maatschappelijke dienstverlening, maar je mag het altijd vragen.
- Binnen de 30 kalenderdagen vanaf de dag waarop jouw aanvraag werd ingediend, moet de Raad voor Maatschappelijk Welzijn een beslissing nemen.
- Is de beslissing genomen, dan moet het OCMW je binnen de 8 dagen iets laten weten. Dit gebeurt met een brief, die aangetekend wordt opgestuurd of die jou wordt overhandigd. In beide gevallen moet je dan het ontvangstbewijs ondertekenen.

- Het OCMW kan je aanvraag goedkeuren, maar ook weigeren of je een andere vorm van hulp toekennen die zij meer geschikt achten. Bij een weigering van je aanvraag **moet het OCMW duidelijk de redenen schriftelijk vermelden waarom je geen recht hebt op het leefloon of op maatschappelijke hulp.**
- Wanneer je het niet eens bent met de redenen van die weigering, of als er helemaal geen redenen vermeld worden, dan kan je tegen de beslissing van het OCMW in beroep gaan bij de arbeidsrechtbank. Daar wordt je aanvraag dan helemaal opnieuw onderzocht (zie verder).
- **Zelfs wanneer een aanvraag werd geweigerd, mag je altijd een nieuwe aanvraag indienen, door nieuwe elementen aan te brengen.**

REGEL 4

WIJST HET OCMW JOUW AANVRAAG AF, KAN JE KOSTELOOS IN BEROEP GAAN.

[JE KAN KOSTELOOS IN BEROEP GAAN WANNEER HET OCMW:]

- een beslissing neemt waarmee je niet akkoord gaat,
- geen enkele beslissing neemt,

[HET BEROEP MOET INGESTELD WORDEN BIJ DE ARBEIDSRECHTBANK.]

- het adres van de rechtbank is vermeld op de keerzijde van de beslissing van het OCMW
- de procedure is volledig kosteloos
- je loopt geen enkel risico
- je kan je laten bijstaan door een afgevaardigde van een sociale organisatie
- je kan je ook laten vertegenwoordigen

- ofwel door een advocaat

In dit geval kan je je richten tot het Bureau van Consultatie en Verdediging van jouw arrondissement (of het Justitiehuis indien er één bestaat) om een “pro deo” advocaat te bekommen. Een “pro deo” advocaat werkt kosteloos voor personen met weinig of zonder bestaansmiddelen. Je kan vragen naar een advocaat die in sociaal recht en in de OCMW-wetgeving is gespecialiseerd;

- ofwel door een afgevaardigde van een sociale organisatie;

[HOE KAN JE IN BEROEP GAAN?]

Je stuurt een brief naar de griffie van de arbeidsrechtbank die vermeld staat op de beslissing van het OCMW of je gaat ter plaatse. Meestal vindt je er voorgedrukte formulieren om beroep in te dienen.

! OPMERKING

Indien je wenst dat het vonnis onmiddellijk van toepassing wordt, kan je de rechter vragen dat hij zijn vonnis “uitvoerbaar bij voorraad” maakt. (Je vraagt dit best aan het begin van de procedure). In dit geval annuleert en vervangt de beslissing van de rechter onmiddellijk de beslissing van het OCMW. Je loopt dan wel het risico dat je het OCMW moet terugbetalen indien het in beroep gaat en de beslissing van de rechtbank laat vernietigen.

[HOEVEEL TIJD HEB JE OM TEGEN DE BESLISSING VAN DE RAAD IN BEROEP TE GAAN?]

- Wanneer je een beslissing hebt ontvangen waarmee je niet akkoord gaat, moet je het beroep indienen binnen de drie maanden die volgen op deze beslissing.
- Indien je geen beslissing hebt ontvangen, start de termijn van 3 maanden 38 dagen na het indienen van jouw aanvraag, wat overeenkomt met de uiterste datum waarop je een beslissing had moeten ontvangen (aangezien het OCMW over een termijn van 30 dagen beschikt om zijn beslissing te nemen + 8 dagen om je hiervan in kennis te stellen).

REGEL 5.

JE HEBT ER ALLE BELANG BIJ OM EEN OFFICIEEL ADRES TE HEBBEN: HOOFDVERBLIJFPLAATS OF REFERENTIEADRES

- Indien je recht hebt op het leefloon, ook al heb je geen officieel adres. DAARENTEGEN voor andere rechten (werkloosheid, ziekenfonds, kinderbijslag, ...) is het VERPLICHT om ingeschreven te zijn in een bevolkingsregister, HETZIJ met een hoofdverblijfplaats, HETZIJ met een referentieadres.
- indien je je nieuwe adres moet meedelen binnen de acht dagen die volgen op je installatie. De wijkagent zal controleren of je er werkelijk woont.

[OP WELK ADRES MAG JE WONEN?]

De gemeente kan je inschrijving niet weigeren, omdat de plaats waar je woont niet veilig of gezond is of om een andere reden niet als vaste verblijfplaats mag gebruikt worden (bv. een weekendhuisje of een camping). Indien dit zo is, krijg je slechts een voorlopige inschrijving, waartegen je in beroep kan gaan bij de Minister van Binnenlandse Zaken.

Wanneer je gedurende enige tijd niet meer woont op de plaats waar je bent ingeschreven, dan kan je uit het register geschrapt worden.

[HET REFERENTIEADRES]

Wanneer je geen persoonlijke woonplaats hebt, kan je in het register van een gemeente worden ingeschreven door een referentieadres op te geven. Je post en alle administratieve documenten worden naar dit adres opgestuurd.

Je hebt dan je verplichte inschrijving in het bevolkingsregister en kan dus de uitkeringen ontvangen waar je recht op hebt.

a) Bij een privépersoon:

Inschrijving bij een private persoon die in de gemeente is ingeschreven en die ermee akkoord gaat jouw post te ontvangen en aan jou te bezorgen. Een postbus volstaat niet.

- Je moet eerst een formulier vragen bij de dienst Bevolking van de gemeente.
- Sommige personen aarzelen om een referentieadres aan te bieden aan een dakloze. Zij zijn bang om als samenwonenden te worden aanzien waardoor hun leefloon of hun werkloosheidsuitkering kan verminderen, de huur verhogen of hun meubels in beslag genomen wegens eventuele schulden van de dakloze. Dit is echter wettelijk onmogelijk. Het is wel aan te bevelen om een schriftelijk akkoord te sluiten met de persoon die woont op het adres van het referentieadres. Dit contract moet duidelijk vermelden dat het wel degelijk om een referentieadres

gaat en dat je daar niet woont. Dit zal de vaste bewoner geruststellen. Men kan in dit akkoord ook vermelden dat die bewoner zich ertoe verbindt je jouw post te bezorgen. Men kan ook de datum vermelden waarop het akkoord ten einde loopt.

b) bij het OCMW:

Inschrijving bij het OCMW van de gemeente waar je gewoonlijk verblijft. Voorwaarden:

- Je inkomen is te laag om een woning te kunnen vinden en daarom vraag je hulp aan het OCMW.
- Je moet niet noodzakelijk het leefloon of financiële hulp vragen. De aanvraag om een referentieadres is op zich een aanvraag om maatschappelijke dienstverlening².
- Je kan bijvoorbeeld een adres nodig hebben om te kunnen genieten of blijven genieten van werkloosheidsuitkeringen, van tegemoetkomingen aan gehandicapten, van een pensioen.

2 Dus bij geschillen is de arbeidsrechtbank bevoegd (zie verder op de pagina's die dit thema behandelen).

- Je moet geschrappt zijn op je vorige woonplaats, anders kan de gemeente je niet inschrijven. Het OCMW beschikt over een speciaal formulier (Model 10) om je te laten schrappen uit het bevolkingsregister van je voormalige gemeente. Als deze geen antwoord geeft binnen de 15 dagen, is het OCMW verplicht om aan de Minister van Binnenlandse Zaken te vragen om tussen te komen (art. 8 van de wet van 19/07/1991).

Het OCMW moet minstens eenmaal per trimester nagaan of je je nog wel op het grondgebied van de gemeente bevindt.

! **Opgelet:**

*Personen zonder **geldige verblijfsvergunning** in het land hebben geen recht op een referentieadres.*

REFERENTIELIJST

Achterstallige bijdragen van het ziekenfonds	p. 9
Advocaat	p. 27
Arbeidsrechtbank.....	p. 26,27,28
Bedenktijd	p. 14
Bedrag van het leefloon.....	p. 17
Beroep tegen de beslissing van het OCMW	p. 16,24,26,27,28
Beslissing van de raad voor maatschappelijk welzijn	p. 24,25,29
Bevoegd OCMW	p. 22,32
Bevolkingsregister.....	p. 12,22,30,31
Budgetbegeleiding	p. 16
Bureau van consultatie en verdediging	p. 27
Camping.....	p. 21,30
Chalet.....	p. 21
Contract maatschappelijke integratie.....	p. 7
Definitief bevel om het grondgebied te verlaten	p. 8
Dossier van steunaanvraag.....	p. 8,25
Dringende medische hulp	p. 7,8,9
Elektronisch toezicht (enkelband).....	p. 15
Enkelband.....	p. 15
Erkend vluchteling	p. 12
Ex-gevangenen.....	p. 6,15,20
Gemeenschapstehuis, opvangtehuis.....	p. 6,13
Gevangenen	p. 6,15,20
Gevangenis	p. 6,15,20
Halve vrijheid	p. 15
Herhuisvesting.....	p. 20

Huurwaarborg.....	p. 16,21
HZIV	p. 9
Inschrijving in het bevolkingsregister	p. 12,22,30,31,32
Installatiepremie	p. 20,21
Justitiehuis.....	p. 27
Kandidaat-vluchteling.....	p. 8
Kraakpand	p. 20
Maatschappelijke dienstverlening... ..	p. 7,8,11,16,17,18,19,25,32
Mededeling van de beslissing van het OCMW	p. 26,27,28
Medische hulp.....	p. 7,8,9,16
Nationaliteit	p. 12
Officieel adres	p. 30
Ontvangstbewijs	p. 7,23,24,25
Penitentiair verlof.....	p. 15
Pro deo	p. 27
Project maatschappelijke integratie	p. 14
Psychologische hulp.....	p. 16
Raad voor maatschappelijk welzijn	p. 23,24
Raadpleging van het dossier van steunaanvraag....	p. 8,25
Referentieadres	p. 7,9,16,30,31,32
Samenwonende.....	p. 7,18,31
Schrapping uit het gemeentelijk register.....	p. 7,32
Schulden	p. 31
Sociaal onderzoek	p. 8,11,18
Staatloze	p. 12
Termijn voor indienen van het beroep	p. 29
Territoriale bevoegdheid van het OCMW.....	p. 22,32
Terugbetaling van de medische kosten	p. 9

Valse verklaringen.....	p. 19
Verblijfplaats, hoofdverblijfplaats	p. 3,9,12,15,30,32
Verenigingen van daklozen.....	p. 2,38
Verhoogde tegemoetkoming in de gezondheidskosten	p. 10
Vonnis uitvoerbaar bij voorraad.....	p. 28
Voorwaardelijke, voorlopige invrijheidsstelling	p. 15
Weekendarrest	p. 15
Weigering tot inschrijving door de gemeentelijke administratie	p. 7,15,21
Woonplaats.....	p. 8,31,33
Ziekenfonds	p. 8,9,10,30
Ziekenhuis.....	p. 8

ADRESSEN

Verenigingen van daklozen

GEMEENSCHAPPELIJK DAKLOZENFRONT

VLAANDEREN-BRUSSEL-WALLONIË

Aarschotstraat 56, 1030 Brussel

TEL. 02/218 60 09 - **FAX** 02/218 20 97

DE KOEVOET

Burchtgracht 14, 2000 Antwerpen

TEL. 03/237 54 52

Inloopcentra voor daklozen

Inloopcentra bieden in de eerste plaats een antwoord op de meest levensnoodzakelijk noden van daklozen : veiligheid, warmte, voeding, kleding, hygiëne, medische verzorging, wasgelegenheid voor zichzelf en hun kledij, bewaarplaats voor schamele bezittingen, Geheel vrijblijvend kan men er ook terecht met alle vragen over mogelijke dienst- en hulpverlening.

CAW MARKANT, INLOOPCENTRUM DE VAART

Provinciestraat 32, 2018 Antwerpen

TEL. 03-234 07 50 - **FAX** 03-225 01 74

E-MAIL markant.vaart@steunpunt.be

CAW HET KLAVERBLAD, INLOOPCENTRUM GENK

Grote Straat 21, 3600 Genk

TEL. 089/35 27 10 - **FAX** 089/35 27 10

E-MAIL loc@cawhetklaverblad.be

INLOOPCENTRUM TONGEREN,

Stationslaan 34, 3700 Tongeren

TEL. 089/35 27 10 - **FAX** 089/35 27 10

E-MAIL loc@cawhetklaverblad.be

CAW 'T VERSCHIL, DE BIEHAL – INLOOPCENTRUM

Koning Leopoldlaan 239, 3920 Lommel

TEL. 011-55 02 55 - **FAX** 011-55 35 04

E-MAIL biehal@skynet.be

DE OUDE BURELEN,

Heufkensweg 4, 3630 Maasmechelen

TEL. 089-76 33 70 - **FAX** 089-76 35 52

E-MAIL cawtverschil.johan@skynet.be

TREFPUNT SOMA

Oude Baan 98 bus2, 3630 Maasmechelen

TEL: 089 -77 73 37

OKÉ

Klaverweide 82, 3581 Beringen

E-MAIL oke@CAWtverschil.be

CAW ARTEVELDE, SOC (SERVICE -EN ONTMOETINGSCENTRUM)

Oude Houtlei 124, 9000 Gent

TEL. 09-265 04 34 - **FAX** 09-225 31 66

E-MAIL soc@artevelde.be

CAW 'T DAK-TELEDIENST, KRUISPUNT

Weggevoerdenstraat 35, 9200 Dendermonde

TEL. 052-22 08 31 - **FAX** 052-22 40 83

E-MAIL johan.luwaert@nadiam.be

CAW WAASLAND, DEN DURPEL

Mercatorstraat 91, 9100 Sint-Niklaas

TEL. 03/778.23.12 - **FAX** 03/778.23.12

E-MAIL dendurpel@tiscali.be

CAW LEUVEN, INLOOPCENTRUM

Redingenstraat 25 - 3000 Leuven

TEL. 016 / 58 38 53

E-MAIL meander@cawleuven.be

CAW REGIO VILVOORDE, INLOOPCENTRUM

J.B. Nowélei 33, 1800 Vilvoorde

TEL. 02-252 09 39 - **FAX** 02-253 74 39

E-MAIL info@cawvilvoorde.be

of jovanmechelen@cawvilvoorde.be

CAW MIDDENKUST, KWIEDAM

St. Sebastiaanstraat 16 a, 8400 Oostende

TEL. 059-80 51 62 - **FAX** 059-51 58 88

E-MAIL vinloopcentrum@cawjz.be

CAW PIRAMIDE- DEN INLOOP

Overleidestraat 45, 8500 Kortrijk

TEL. 056-27 73 80

E-MAIL centrum.overleie@kortrijk.be

Sociale begeleidingsdiensten voor daklozen in Brussel

CDSO – CEL VOOR DRINGENDE SOCIALE DIENSTVERLENING VAN HET OCMW VAN BRUSSEL

CASU – Cellulle d’Aide Sociale Urgente du CPAS de
Bruxelles

Hoogstraat 296

1000 Brussel

TEL. 0800-99.340

BIJ ONS/CHEZ NOUS

Kartuizerstraat 68

1000 Brussel

TEL. 02-513.35.96

E-MAIL cheznous.bijons@skynet.be

